SAŽETAK RATNOG PUTA KORČULANSKIH POSTROJBI U DOMOVINSKOM RATU

Prije početka Domovinskog rata otok Korčula je uz Vis i Lastovo bio vojno pomorsko uporište, koje je Jugoslavenska armija opremala i pripremala za upornu obranu od napada NATO snaga iz Italije. Zbog značaja kojeg je za SFRJ otok Korčula imao u ostvarenju tadašnje koncepcije Općenarodnog obranbenog rata, otočke su se postrojbe po ondašnjim ratnim planovima popunjavale i ojačavale ljudstvom iz velikog dijela općina Južne Dalmacije, između ostalih : Makarske, Metkovića i Ploča.
Mudro vođenom politikom općinskih vlasti izabranih na prvim višestranačkim izborima, svi ljudski i oružani kapaciteti JNA I TO na otoku (koji su bili dostatni za opremanje 1,5 - 2 brigade vojnika), bez ljudskih žrtava iskorišteni su za naoružanje kako postrojbi na otoku, tako i postrojbi susjednih općina Dubrovnik, Makarska i Ploče i drugdje gdje je bilo potrebno. Postrojbe obrane općine Korčula u koje su bili uključeni pripadnici s otoka Korčula i poluotoka Pelješca od mjesta Mokala kod Orebića u listopadu 1991 brojile su preko 1000 dobro naoružanih i uvježbanih branitelja.
Postrojbe Jugovojske nisu mogle prežaliti izgubljene vojne potencijale na otoku. Iskrcavanjem i uništavanjem preostale vojne oprema u vojarni Privala krajem rujna i avio-raketiranjem objekata na otoku početkom listopada 1991, bezuspješno su pokušale umanjiti uspjeh Korčulana u naoružavanju i opremanju svojih postrojbi.
Polovicom studenog 1991 godine, kada su se u cijeloj Hrvatskoj postrojbe HV na kopnu povlačile pred paljbeno daleko premoćnijim neprijateljem, kada je padao i grad Vukovar, Postrojbe obrane općine Korčula u bitci protiv brodova JRM u Korčulanskom kanalu nanjele su najveći poraz Jugofloti u Domovinskom ratu. Tom velikom pobjedom dana 16.11.1991.g , koja je usljedila nakon protjerivanja brodova Jugoflote iz Splitskih vrata ,zauvjek su deblokirane obalne i otočke luke na Jadranu. Od tada hrvatsko brodovlje slobodno plovi unutarnjim plovnim putevima srednjeg i južnog Jadrana. Neprijateljeva razbijena flota nadzirala je još samo područje oko otoka Visa, Lastova i akvatorij južno od luke Slano i o. Mljeta. Odatle se polovicom 1992.g. mirno povukla u Boku kotorsku.
Obranom poluotoka Pelješca ispred Stona, u organizaciji Zapovjedništva HRM, Korčulanske i Pelješke postrojbe su krajem studenog i tijekom prosinca 1991 godine, zaustavile prodor premoćnije jugovojske prema Pelješcu i Korčuli. Time su doprinjele stvaranju uvjeta za sveukupno zaustavljanje jugovojske u planiranom prodoru preko Neuma ka luci Ploče i dolini Neretve.
U prvoj napadnoj operaciji pod zapovjedništvom generala Janka Bobetka postrojbe HV krajem svibnja 1992. godine, postrojbe "Obrane općine Korčula" u sastavu Postrojbi obrane p/o Pelješca (Mornaričkog odreda Pelješac) našle su se na krajnjem desnom krilu. Ulaskom u Zamaslinu, Konštare i selo Doli, naše postrojbe deblokirale su poluotok Pelješac. Time se otok Korčula i kopnenim komunikacijama uključilo u jedinstveni gospodarski i politički život, slobodne samostalne Republike Hrvatske. Nakon deblokade poluotoka Pelješca većina pripadnika postrojbi s otoka Korčule razvojačuje se, a na otoku se formiraju nove manje postrojbe.
Zadaća novoustrojenih postrojbi MOMP (Mješoviti odred mornaričkog pješaštva) i Domobranske bojne Korčula bila je obrana šireg područja Južne Dalmacije i Hercegovine na crti Stolac - Popovo polje - AVNOJ (ska) granica Republike Hrvatske. Taj dio Republike Hrvatske postrojbe Južnog bojišta oslobodile su ofenzivnim djelovanjima prema jugu, koje je trajalo od deblokade poluotoka Pelješca do kraja 1992.godine.
U ljeto 1993. godine, postrojbe iz MOMP Korčula (uz potporu minobacačkog voda iz Domobranske bojne) dobile su zadaću čuvanja dijela crte 114. brigade HV. Zadaća se izvršavala na jednom od najnepristupačnijih prostora u Popovom polju, ispred sela Lopoč. Nakon te zadaće , postrojbama iz sastava Domobranske bojne a potom i MOMP Korčula Zapovjedništvo Južnog bojišta povjerilo je ustrojavanje crte obrane na rijeci Bregavi i njene zaštite od ubacivanja specijalnih postrojbi Armije BH. One su u to vrijeme poduzimale različita bojna djelovanja u cilju izbijanju ka moru dolinom Neretve.
Prva zadaća za čije izvršenje je angažiran cijelokupni sastav MOMP Korčula (više od 500 ljudi s otoka) bilo je obrana pravca Zavala - Orahov do - Slano. Za obranu tog pravca

odred je bio ojačan drugim postrojbama iz Južnog bojišta :topništvom i inženjerijom iz 116. br i tenkovima iz 163. Dubrovačke brigade. Tu bojnu zadaću MOMP je provodio tijekom zime 1994 godine u svojoj zoni odgovornosti u Popovom polju. Prva crta bila mu je ispred sela Zavala i Belenića.
Zadnju i najznačajniju zadaću Odred je obavljao u vrijeme kada je Hrvatska vojska provedbom operacija "Oluja" i "Maestral" konačno stala na svoje sadašnje granice.
MOMP Korčula je u okviru operacije „Maestral" iznenadnim i tajnim upadom zaposjeo već pripremljene položaje na najjužnijioj crti Republike Hrvatske između Debelog brijega i Prvelake. Tako smo preduhitrili postrojbe Jugoslovenske armije u zaposjedanju tog do tada demilitariziranog prostora takozvane "Žute zone" . Borbenim osiguranjem šireg područja p/o Prevlake, od ožujka do listopada 1995. godine, taj prostor vraćen je pod suverenitet Republike Hrvatske. Time su stvoreni stabilniji uvjeti da se pitanje nadzora ulaza i izlaza u Bokokotorski zaljev može riješavati političkim putem. Za izvršavanje strateški bitne zadaće, Zapovjedništvu Korčulanskog odreda bilo je povjereno zapovijedanje dijelovima mornaričkih postrojbi: MOMP Brač i Ugljan - Dugi otok, a također i određenim postrojbama pod zapovjedništvom Južnog bojišta.

Ako sagledamo cijelinu ratnog puta Korčulanskih postrojbi, razumljivo je zašto je prvi ratni zapovjednik HRM admiral Sveto Letica-Barba na obilježavanju 5. godišnjice Korčulansko-zapadnopeljeških postrojbi u Korčuli istakao:"**Nikad nisam sumnjao u Vaše domoljublje, nikad nisam sumnjao u Vašu hrabrost i hvala Vam za Vaš doprinos u toku Domovinskog rata. Vi ste jedna od najboljih postrojbi, ove vrste u HRM što ste pokazali, u toku našeg Domovinskog rata, od Neretve do Prevlake."**
Stečeno ratno iskustvo, prolivena krv i znoj najboljih sinova Korčule u Domovinskom ratu, obvezuje nas, da zajedno sa za 2. zapovjednikom HRM admiralom Vidom Stipetićem vjerujemo u obranu naših prostora od neprijatelja. Admiral je svoju vjeru izrazio završnim riječima na svečanom skupu u Korčuli: **"Budite uvjereni da će i ubuduće HRM skupa s Vama osigurati mir na ovim prostorima." Tako će biti, jer mi smo u Domovinskom ratu pokazali da to znamo i hoćemo** .

Ratni put korčulanskih i peljeških postrojbi tijekom Domovinskog rata

RATNI PUT KORČULANSKIH POSTROJBI TIJEKOM DOMOVINSKOG RATA

PERIOD	TEREN	ZADAĆA	POSTROJBA	NAPOMENA
15.09.1991 01.06.1992. **(9.5 mj.)**	OTOK KORČULA	-obrana otoka Korčule -razbijanje pomorske blokade	Postrojbe obrane općine Korčula	Dio vojne policije i osiguranje vojarni ostaje do 03.1993.
20.11.1991 24.05.1992.	POLUOTOK PELJEŠAC (Ston)	-obrana poluotoka Pelješca - deblokada Pelješca	Postrojbe obrane općine Korčula	Dio postrojbi do svog razvojačenja osigurava otok
20.05.1992. 01.06. 1992.	ŠIPAN, LOPUD, KOLOČEP	- topnička potpora gonjenja neprijatelja	Bitnice MB 120 i topova 76 mm ZIS	Veći dio postrojbi obrane općine Korčule se razvojačuje
02.06.1992. 07.09.1992. **(3 mjes)**	OTOK LASTOVO	-osiguranje i razminiranje vojarni -obuka OTB 85 mm	Vod Lastovo Vod inžinjerije	Iz vojarne Privala u vojarnu Velje more prebačeni T-85 mm
13.06.1993. 15.10.1993. **(4 mjes)**	LOPOČ SUŠE	-obrana crte 114.br Ravanj – k 547 -Pješivac	MOMP Korčula + v MB iz DB	Na terenu je bio i v.MB 82 iz Domobran. bojne
27.10.1993. 05.01.1994. **(2 mjes)**	RIJEKA BREGAVA	- ustroj i obrana crte	Domobranska bojna MOMP Korčula	Bojna i MOMP su branile istu crtu
10.01.1994. 01.04.1994. **(3 mjes)**	BELENIĆI ZAVALA	-obrana zone BS MOMP Korčula	MOMP Korčula +(v.T55, Inž.v. i OTV 85mm,	Zonu smo primili od 116.br. HV i predali 115 br.HV
05.03.1995. 05.10.1995. **(7 mjes)**	PREVLAKA DEBELI BRIJEG	-posjedanje i obrana državne granice u zoni Borbene skupine Jug	MOMP+(dio MOMP Brač) + (dio POG i PZO Južnog bojišta)	U lipnju je MOMP Ugljan-Dugi otok zamijenio MOMP Brač
Korčulanske postrojbe su tijekom Domovinskog rata u obrani Jadranskog i Južnog bojišta provele 2,5 godine (29 mjeseci)				